

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни
«Податковий менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

Затверджено методичною
радою університету
Протокол №   від

Харків
ХНАДУ
2019

Укладач Бочарова Н.А.

Кафедра управління та адміністрування

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дані «Методичні вказівки» призначені для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» усіх форм навчання, які вивчають «Податковий менеджмент». Задача дисципліни – надання знань студентам з питань оподаткування, необхідних майбутнім спеціалістам для здійснення управління у сфері оподаткування, формування розуміння механізмів податкової політики як інструменту регулювання, економічного розвитку, формування уявлення про специфіку будови системи стягнення окремих податків, оволодіння сучасною методикою аналізу податкової та бухгалтерської звітності як інформаційної основи податкового менеджменту.

Предметом вивчення дисципліни є методологічні та теоретичні засади податкового менеджменту автотранспортного підприємства, його структура, система побудови й особливості функціонування в Україні.

Мета даних вказівок – допомогти студентам глибше засвоїти теоретичний матеріал, допомогти в рішенні практичних задач по визначеному курсу, прищепити навички вирішення практичних ситуацій оподаткування АТП.

Методичні вказівки містять ряд завдань по основним темам курсу, що вивчається.

Завдання виконуються індивідуально по варіантах, що призначає викладач. Виконані студентами завдання оцінюються диференційовано.

Перед виконанням завдання студент повинен засвоїти теоретичний матеріал по відповідним темам курсу. У кожному завданні студент повинен сформулювати ціль роботи і привести алгоритм його виконання, вирішити його та зробити висновки.

На підставі усіх виконаних завдань проводиться допуск студента до іспиту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ВПРОВАДЖЕННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АТП

Мета: Придбання практичних навичок застосування спрощеної системи оподаткування діяльності АТП.

Завдання: За даними діяльності підприємства розглянути оподаткування АТП (додаток А). За умови, що кількість робітників, працюючих на підприємстві, становить 50 чоловік, виручка від реалізації продукції за рік не перевищує 5 млн. грн. Підприємство у поточному році придбає автомобіль.

Визначити доцільність переходу на спрощену систему оподаткування. Провести порівняльний аналіз результатів роботи підприємства при звичайній та спрощеній системі оподаткування. Виконати аналіз ефективності податкової системи. Сформулювати висновки щодо доцільності використання обраної системи оподаткування АТП. Заповнити податкову декларацію.

Порядок виконання

1. Встановити необхідний рівень рентабельності для застосування звичайної або спрощеної системи оподаткування підприємства (табл. 1.1).

2. Розрахувати результати роботи підприємства за умови застосування звичайної системи оподаткування підприємств:

- розрахувати податок на додану вартість (ПДВ):

$$\text{ПДВ} = \text{Д} \cdot 20 / 120, \quad (1.1)$$

де Д – виручка від реалізації продукції, тис. грн.

- визначити єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ):

$$\text{ЄСВ} = \text{ФОП} \cdot \text{С}_{\text{ЄСВ}}, \quad (1.2)$$

де ФОП – фонд оплати праці підприємства, тис. грн.;

$\text{С}_{\text{ЄСВ}}$ – ставка ЄСВ (для АТП становить 22 %).

Таблиця 1.1 – Розрахунок доцільності застосування спрощеної системи оподаткування

Показник та його умовне позначення	Формула розрахунку	
	за спрощеною системою оподаткування	за звичайною системою оподаткування
Рентабельність, R	$R = \Pi / Д \cdot 100, \%$ де Π - прибуток, $Д$ - виручка	
Прибуток, Π	$\Pi = R / 100 \cdot Д, \text{од.}$	
Чистий прибуток, ЧП	При 3 % ставці:	$\Pi_v = R / 100 \cdot Д,$ де Π_v – валовий прибуток, од. $ЧП = R / 100 \cdot Д - 0,18 \cdot R / 100 \cdot Д = 0,82 \cdot R / 100 \cdot Д$
	$ЧП = R / 100 \cdot Д + ПЗ - 0,03 \cdot Д,$ де ПЗ – податки та збори, від яких звільняється платник при спрощеній системі оподаткування	
	При 5 % ставці:	
	$ЧП = R / 100 \cdot Д + ПЗ - 0,05 \cdot Д$	
Рівень рентабельності, при якому перехід на спрощену систему оподаткування, принесе додатковий прибуток	Вирішимо нерівність, за умови спрощеної системи оподаткування при 3 % ставці :	
	$R / 100 \cdot Д + ПЗ - 0,03 \cdot Д > 0,82 \cdot R / 100 \cdot Д$	
	З цієї нерівності отримуємо: $ПЗ > 0,03 \cdot Д - 0,82 \cdot R / 100 \cdot Д$ $ПЗ > Д \cdot (0,03 - 0,82 \cdot R / 100)$ $0,03 - 0,82 \cdot R / 100 < 0$ $0,82 \cdot R / 100 > 0,03$	
	$R > 3,7 \%$	$R < 3,7 \%$
	Вирішимо нерівність, за умови спрощеної системи оподаткування при 5 % ставці :	
	$R / 100 \cdot Д + ПЗ - 0,05 \cdot Д > 0,82 \cdot R / 100 \cdot Д$	
	З цієї нерівності отримуємо: $ПЗ > 0,05 \cdot Д - 0,82 \cdot R / 100 \cdot Д$ $ПЗ > Д \cdot (0,05 - 0,82 \cdot R / 100)$ $0,05 - 0,82 \cdot R / 100 < 0$ $0,82 \cdot R / 100 > 0,05$	
	$R > 6,2 \%$	$R < 6,2 \%$

- розрахувати валовий прибуток підприємства:

$$P_B = D - ПДВ - C - ФОП - ЄСВ - П_{\text{ІНШІ}}, \quad (1.3)$$

де C – собівартість реалізованої продукції, тис. грн.;

$P_{\text{ІНШІ}}$ – інші податки та збори, що сплачуються підприємством:

- екологічний податок (ПЕ), тис. грн: розраховується за формулою:

$$ПЕ = M_i \cdot H_{ni}, \quad (1.4)$$

де M_i – кількість фактично реалізованого (фактично ввезеного на митну територію України) палива i -го виду, в тоннах (т);

H_{ni} – ставки податку в поточному році за тону i -го виду палива, у гривнях з копійками.

Таблиця 1.2 – Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення

Вид палива	Ставка податку, гривень за 1 тону
Бензин неетилований	86,53
Бензин сумішевий	71,26
Зріджений нафтовий газ	117,07
Стиснений природний газ	58,54

- збір за першу реєстрацію ТЗ ($P_{\text{ТЗ}}$), тис. грн.:

Нарахування податку для автомобілів усіх видів (крім з електродвигуном) здійснюється в залежності від об'єму циліндрів двигуна за ставками, наведеними в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Ставки податку з власників транспортних засобів для вантажних автомобілів

Опис об'єктів оподаткування		Ставки податку за 100 см ³ , грн.
Автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна	до 8 200	17,63
	8 201–15 000	23,50
	15 001 та більше	29,38
Сідельні тягачі		17,63
Автомобілі спеціального призначення (крім пожежних і швидкої допомоги)		5,88

- збір за спеціальне використання води (P_{CBV}), тис. грн:
Розрахунок податку здійснюється по формулі

$$\dot{I}_{\hat{N}\hat{A}} = \frac{V_{\hat{A}} \cdot N_{\hat{A}}}{100}, \quad (1.5)$$

де $V_{\hat{A}}$ – обсяг використаної води, м³;

$N_{\hat{A}}$ – ставка податку на воду, для АТП – 87,21 грн/м³ (в Харківській області).

- плата за землю (P_3), тис. грн:

Розрахунок суми податку здійснити за умови, якщо вартість ділянки не відома за формулою:

$$P_3 = S_3 \cdot C_n \cdot K, \quad (1.6)$$

де P_3 – обчислена сума податку на землю, грн;

V_3 – вартість земельної ділянки, де розташоване АТП, тис. грн;

C_n – ставка податку на землю (1 % від оціночної вартості земельної ділянки, де розташоване підприємство).

- визначити податок на прибуток:

$$P_{PP} = P_V \cdot C_{PP}, \quad (1.7)$$

де C_{PP} – ставка податку на прибуток (18 %).

- розрахувати чистий прибуток підприємства:

$$P_{\text{ч}} = P_V - P_{PP}. \quad (1.8)$$

- визначити рентабельність підприємства:

$$R = P_{\text{ч}} / C \cdot 100, \%. \quad (1.9)$$

3. Провести порівняльний аналіз можливості застосування спрощеної системи оподаткування за ставками єдиного податку 3 % й 5 %. Результати навести в табл. 1.4.

Необхідно пам'ятати, що при визначенні прибутку підприємства, сума ПДВ зменшується за рахунок суми повернення податкового кредиту з ПДВ. Розрахунок чистого прибутку при спрощеній системі оподаткування за умови використання 3 %-ставки єдиного

податку: $D - ПДВ - С - 0,03 \cdot D - ФОП - ЄСВ - П_{\text{ІНШ}}$, виключаючи плату за землю. При 5 %-ставці єдиного податку з розрахунку виключається ПДВ.

Таблиця 1.4 – Порівняльний аналіз результатів роботи АТП

Найменування показника	Значення показника, за		
	спрощеною системою		звичайною системою
	при 3%	при 5%	
Виручка від реалізації продукції, тис. грн			
ПДВ, тис. грн		×	
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.			
Фонд оплати праці, тис. грн			
ЄСВ, тис. грн			
Повернення податкового кредиту з ПДВ, тис. грн		×	
Плата за землю, тис. грн	×	×	
Збір за першу реєстрацію транспортного засобу, тис. грн			
Екологічний податок, тис. грн			
Збір за спеціальне використання води, тис. грн			
Валовий прибуток, тис. грн	×	×	
Податок на прибуток, тис. грн	×	×	
Єдиний податок, тис. грн			×
Чистий прибуток, тис. грн			
Рентабельність, %			

4. Виконати аналіз ефективності податкової системи підприємства. Результати розрахунків надати в табл. 1.5.

В табл. 1.5 умовні позначення:

- $П_{\text{ЗАГ}}$ – загальна сума зборів та податків, що сплачується підприємством при обраній системі оподаткування, тис. грн;

- $П_{\text{Є}}$ – сума єдиного податку, тис. грн.

5. Зробити висновки щодо обраної системи оподаткування для автотранспортного підприємства, згідно рівнів рентабельності, визначених в табл. 1.1.

Таблиця 1.5 – Аналіз ефективності податкової політики

Найменування коефіцієнта	Розрахункова формула	Розрахунок та значення коефіцієнта		
		за спрощеною системою		за звичайною системою
		при 3 %	при 5 %	
Коефіцієнт ефективності системи оподаткування	$K_{EF} = \frac{P_{\text{ч}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			
Коефіцієнт частки окремого податку в загальній сумі податків				
Єдиний податок	$K = \frac{P_{\text{Є}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			×
ПДВ	$K = \frac{P_{\text{ДВ}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$		×	
ЄСВ	$K = \frac{P_{\text{ЄСВ}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			
Плата за землю	$K = \frac{P_{\text{З}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$	×	×	
Збір за першу реєстрацію транспортного засобу	$K = \frac{P_{\text{ТЗ}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			
Екологічний податок	$K = \frac{P_{\text{Е}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			
Збір за спеціальне використання води	$K = \frac{P_{\text{СВВ}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$			
Податок на прибуток	$K = \frac{P_{\text{ПР}}}{P_{\text{ЗАГ}}}$	×	×	

6. Заповнити податкову декларацію платника єдиного податку – юридичної особи, наведену в додатку Б.

Контрольні запитання

1. Які особливості застосування спрощеної системи оподаткування ви знаєте?
2. Що таке єдиний податок?
3. Які податки не сплачуються при застосуванні спрощеної системи оподаткування?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Мета: Досягнення добровільності виконання платниками податків власних податкових зобов'язань.

Завдання. За допомогою методології функціонального моделювання IDEF0, що є частиною методології структурного аналізу й проектування SADT здійснити моделювання процесу удосконалення державної податкової служби України. Метод IDEF0 є основним і базується на правилах графічного представлення бізнес процесів у виді взаємопов'язаних функціональних блоків. IDEF0 включає два види діаграм: контекстну і декомпозиційну, що дозволяє створити погоджену модель певної діяльності.

Порядок виконання

1. Дослідити особливості процесу розвитку державної податкової служби України (додаток В).
2. Розробити контекстну діаграму. Контекстна діаграма наведена на рис. 2.1.

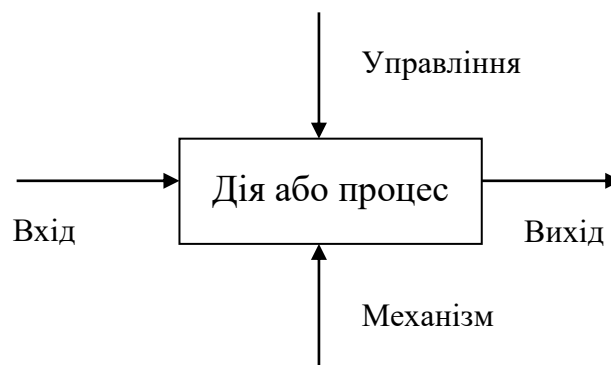

Рисунок 2.1 – Контекстна діаграма процесу

Згідно стандарту IDEF0 на кожному рівні декомпозиції повинен виконуватися принцип обмеження об'єкту, тому у відповідності до цього принципу вважається, що єдиний блок та кілька стрілок на самому верхньому (контекстному) рівні використовуються для

визначення меж усієї системи. Відповідно, стрілки, що торкаються цього блоку, описують головні управління (норми, методики, нормативи, алгоритми, бюджет, документація і т.д. для функціонування певного процесу), входи (ресурси, необхідні для функціонування процесу), виходи (результат певного процесу) та механізми (хто створює чи виконує певний процес (персонал або певне обладнання) цієї системи. У подальшому, текстовий опис, що складається з основних типів об'єктів та функції, використовується для попереднього створення діаграми А0.

Стрілки на контекстній діаграмі відображують зв'язки об'єкту моделювання з оточуючим середовищем. Тому що єдиний блок представляє весь об'єкт, його ім'я – загальне для всього проекту.

3. Розробити декомпозиційну діаграму. Діаграми декомпозиції призначені для деталізації функції й отримуються при розбиванні контекстної діаграми на крупні підсистеми (функціональна декомпозиція) й для описання кожної підсистеми та їхньої взаємодії. У подальшому виконується декомпозиція кожної підсистеми на більш дрібні і таке інше, до отримання потрібного рівня подробности описання. Діаграми складаються з 3–6 блоків, кожний з яких може бути деталізований на діаграмі декомпозиції, тому блок може розумітися як окремий ретельно визначений об'єкт (підсистема).

4. Зробити висновки.

Контрольні запитання

1. Розкрити сутність процесного підходу у податковому менеджменті.
2. Сформулювати сутність методології функціонального моделювання.
3. Контекстна та декомпозиційна діаграма процесу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3 ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ АТП

Мета: Набути практичних навичок прогнозування обсягу податкових платежів АТП.

Завдання. На підставі даних додатку Г проаналізувати стан податкових платежів підприємства. Скласти прогноз на наступні два роки обсягу сплати податкових платежів, використовуючи при цьому метод найменших квадратів чи середньорічних темпів зростання показників. Розрахувати абсолютне та відносне відхилення аналітичних розрахунків від звітних показників. За результатами розрахунків вибрати відповідний метод прогнозування на підставі відносного найменшого відхилення.

Порядок виконання

1. Проаналізувати дані з оподаткування АТП за 5 років.

Скласти прогноз на наступні два роки обсягу податкових платежів, використовуючи при цьому метод найменших квадратів. Отримані результати навести в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Метод найменших квадратів для прогнозу податкових платежів підприємства

y	t	t^2	$y \cdot t$	y_t	Відхилення	
					абсолютне: $y_t - y$	відносне: $\frac{y_t - y}{y} \cdot 100$
Σy	Σt	Σt^2	$\Sigma y \cdot t$	Σy_t		

Визначити рівняння прямої за формулою:

$$y_t = a_0 + a_1 \cdot t. \quad (3.1)$$

Для цього вирішити систему рівнянь:

$$\begin{cases} n \cdot a_0 + a_1 \cdot \sum t = \sum y; \\ a_0 \cdot \sum t + a_1 \cdot \sum t^2 = \sum y \cdot t. \end{cases} \quad (3.2)$$

2. Скласти прогноз на наступні два роки обсягу податкових платежів, використовуючи при цьому метод середньорічного темпу росту показників. Середньорічний темп росту визначити за коренем з відношення останнього значення до першого значення показника:

$$\bar{T}_\delta = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (3.3)$$

Отримані результати навести в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Метод середньорічного темпу росту для прогнозу податкових платежів підприємства

у	у _т	Відхилення	
		абсолютне: у _т – у	відносне: $\frac{y_t - y}{y} \cdot 100$
$\sum y$	$\sum y_t$		

3. Зробити висновки та обґрунтувати обраний прогноз.

Контрольні запитання

1. Поняття плану і прогнозу? Первинність понять?
2. Сутність прогнозування методом найменших квадратів?
3. Прогнозування з використанням середньорічних темпів росту?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ОБЧИСЛЕННЯ КІЛЬКОСТІ ПОДАТКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ДІЮЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Мета: Набути практичних навичок обчислення кількості податкових правопорушень діючого законодавства.

Завдання. За допомогою рядів динаміки розрахувати кількість правопорушень податкового законодавства на наступний рік (додаток Д). Визначити абсолютний приріст, темпи зростання, темпи приросту та абсолютне значення 1 % приросту кількості порушників податкового законодавства ланцюговим та базисним методами.

Порядок виконання

1. Абсолютний приріст (зниження) показує, на скільки одиниць збільшився або зменшився ряд динаміки порівняно з базисним. Базисний – це рівень, з яким проводиться порівняння. Виражається в одиницях виміру показників ряду, обчислюється двома способами: ланцюговим і базисним. При ланцюговому способі від кожного наступного рівня ряду динаміки потрібно відняти попередній рівень:

$$\Delta = y_n - y_{n-1}, \quad (4.1)$$

де Δ – абсолютний приріст;

y_n – порівняний ряд динаміки;

y_{n-1} – попередній до порівнювального ряду.

При базисному способі обчислення від кожного наступного рівня потрібно відняти один і той самий рівень, прийнятий за базу, як правило, перший рівень ряду:

$$\Delta = y_n - y_0, \quad (4.2)$$

де y_0 – рівень ряду, прийнятий за базу порівняння, часто перший рівень.

2. Темп динаміки (зростання) T_p показує, у скільки разів порівнювальний рівень динаміки більший за базисний або яку його частку становить. Обчислюється ланцюговим та базисним мето-

дами. Ланцюговий темп динаміки визначається діленням кожного наступного рівня ряду динаміки на попередній:

$$T_p = \frac{\acute{o}_i}{\acute{o}_{i-1}} \cdot 100. \quad (4.3)$$

При розрахунку базисним методом кожний наступний рівень ряду поділяється на один і той самий, прийнятий за базу (як правило, початковий):

$$T_p = \frac{\acute{o}_i}{\acute{o}_0} \cdot 100. \quad (4.4)$$

Обчислюється у коефіцієнтах і відсотках.

3. Темп приросту характеризує відносну величину приросту, тобто на скільки відсотків порівнювальний рівень динаміки більший або менший за базисний. Обчислюється діленням абсолютного приросту на базисний рівень ряду. Виражається у відсотках. Темп приросту ланцюговим методом визначається за формулою:

$$T_{\text{пр}} = \frac{\acute{o}_i - \acute{o}_{i-1}}{\acute{o}_{i-1}} \cdot 100 \%. \quad (4.5)$$

Темп приросту базисним методом обчислюється за формулою:

$$T_{\text{пр}} = \frac{\acute{o}_i - \acute{o}_0}{\acute{o}_0} \cdot 100 \% \quad (4.6)$$

4. Абсолютне значення 1 % приросту (зниження) показує, яка абсолютна величина відповідає кожному відсотку приросту, й обчислюється діленням абсолютного приросту на темп приросту:

$$\frac{\Delta}{\acute{O}_\delta} = \frac{\acute{o}_i - \acute{o}_{i-1}}{\frac{\acute{o}_i - \acute{o}_{i-1}}{\acute{o}_{i-1}} \cdot 100\%} = \frac{\acute{o}_{i-1}}{100\%}, \quad (4.7)$$

або діленням попереднього рівня ряду динаміки на 100.

Абсолютне значення 1 % приросту визначається тільки ланцюговим методом, тому що при базисному одержуємо одну і ту саму величину для кожного періоду.

5. Результати розрахунків звести в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Кількість платників податкових платежів, які порушили діюче законодавство

Показники	Роки			
	1	2	3	4
Кількість порушників податкового законодавства				
Абсолютний приріст (кількість порушників податкового законодавства)				
ланцюговий	×			
базисний	×			
Темп зростання, %				
ланцюговий				
базисний				
Темп приросту, %				
ланцюговий	×			
базисний	×			
Абсолютне значення 1 % приросту (кількість правопорушень)	×			

6. Зробити висновки та прогнозне значення на наступний рік.

Контрольні запитання

1. Поняття рядів динаміки, що використовуються в податковій статистиці?
2. Класифікація рядів динаміки?
3. Визначення темпу росту та темпу приросту?

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. – К: Парламентське вид-во, 1996. – 50 с.
2. Податковий Кодекс України // «Урядовий кур'єр». - № 141 (4292) від 3 серпня 2010 р.
3. Брызгалин А.В. Методы налоговой оптимизации / А.В Брызгалин, В.Р. Берник – М: Аналітика – Пресс, 2001. – 324 с.
4. Брызгалин А.В. Налоги и налоговое право / А.В Брызгалин, В.Р. Берник - М: Центр «Налоги и финансовое право», 1998. – 600 с.
5. Буряковский В.В. Налоги / В.В.Буряковский, В.Я. Кармазин – Днепропетровск : Пороги, 1998. – 614 с.
6. Василик О.Д. Державні фінанси України / О.Д. Василик, К.В. Павлюк - К: Центр навчальної літератури, 2003. – 608 с.
7. Вишне夫斯基 В.П. Оценка влияния налогов на хозяйственную деятельность промышленных предприятий с помощью методов экономико – математического моделирования / В.П. Вишне夫斯基, С.Г. Стешенко– Донецк :ЧЭПНАН Украины, 1998. – 108 с.
8. Голов С.Ф. Управленческий учет / С.Ф. Голов – К: Либра, 2004. – 576 с.
9. Гридчина М.В. Налоговая система Украины / М.В. Гридчина, В.Б. Тропина. – К : МАУП, 2003. -143 с.
10. Дадашев А.З. Налоговое планирование в организации / А.З. Дадашев, Л.С. Кирина - Книжный мир, 2004. – 168 с.
11. Дема Д.І. Податковий менеджмент: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Шевчук, Г.П. Мартинюк; за заг. ред. Д.І. Деми. – К.: Алерта, 2017. – 256 с.
12. Завгородній В.П. Налоги и налоговый контроль в Украине / В.П. Завгородній - К:А.С.К., 2001. – 639 с.
13. Загородній А.Г. Податки та податкове планування підприємницької діяльності / А.Г. Загородній, А.В. Єлісеєв: Монографія. – Львів : Центр Бізнес – Сервісу, 2003. – 152 с.
14. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 412 с.
15. Захожай В.Б. Система оподаткування та податкова політика / В.Б. Захожай, Я.В. Литвиненко, К.В. Захожай, Р.Я. Литвиненко. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.

16. Злобина Л.А. Оптимизация налогообложения экономического субъекта / Л.А. Злобина, М.М. Стажкова - М: Академический Проект, 2003. – 240 с.
17. Єлисеєв А.В. Податкове планування на підприємстві / А.В. Єлисеєв – Львів: «Львів. політехніка», 2003. – 23 с.
18. Іванов Ю.Б. Податкова система / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий – К: Атака, 2006. – 920 с.
19. Іванов Ю.Б. Податковий менеджмент / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
20. Крейнина М.Н. Финансовое состояние предприятия. Метод оценки / М.Н. Крейнина –М: ИКЦ «ДИС», 1997. – 224 с.
21. Крисоватий А.І. Податкова система / А.І. Крисоватий – Тернопіль: Карт. - Бланш, 2004 – 304 с.
22. Кучерявенко Н.П. Налоговое право / Н.П. Кучерявенко. – Х.: Легас, 2013. – 536 с.
23. Онисько С.М. Податкова система. / Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. – Львів: «Магнолія Плюс»; видавець СПД ФО «В.М. Піча», 2005. – 336 с.
24. Пепеляев С.Г. Налоговое право / С.Г. Пепеляев – М: Юристь, 2004. – 591 с.
25. Перов А.В. Налоги и налогообложение / А.В. Перов, А.В. Толкушкин - М: Юрайт, 2003 – 635 с.
26. Податкова політика в Україні та її нормативно - правове забезпечення - Ірпінь ДПС України, 2001. – 390 с.
27. Покачалова Е. Налоги, их понятие и роль / Е.Покачалова - М.: Издательство Бек, 1995. – 226 с.
28. Соколовська М.А. Податкова система України / М.А. Соколовська- К: НДФІ, 2001. – 372 с.
29. Черник Д.Г. Налоги и налогообложение / Д.Г. Черник, Л.П. Павлова. – М. : ИНФРА- М, 2004. - 372 с.
30. Черник Д. Г., Замятин Б. И. Налоговый менеджмент. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 441с.
31. Хомяков В.І. Менеджмент підприємств / В.І. Хомяков: навч. посібник. – К.: Кондор,2005. – 434 с.

Вихідні данні для розрахунку оподаткування підприємства

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Виручка від реалізації продукції, тис. грн	4871,50	4876,37	4881,25	4886,13	4891,02	4895,91	4900,80	4905,70	4910,61	4915,52
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2180,40	2183,67	2186,95	2190,23	2193,51	2196,80	2200,10	2203,40	2206,70	2210,01
Фонд оплати праці, тис. грн	1200,00	1203,60	1207,21	1210,83	1214,46	1218,11	1221,76	1225,43	1229,10	1232,79
Повернення податкового кредиту з ПДВ, тис. грн	89,15	90,04	90,94	91,85	92,77	93,70	94,63	95,58	96,54	97,50
Кількість фактично реалізованого палива, т	33,30	33,63	33,97	34,31	34,65	35,00	35,35	35,70	36,06	36,42
Обсяг циліндрів двигуна, л	6	8	10	12	6	8	10	12	6	8
Обсяг використаної води, л	2999	3029	3060	3090	3121	3152	3184	3216	3248	3280
Оціночна вартість земельної ділянки, де розташоване АТП, тис. грн	2265,7	2301,3	2338,3	2373,9	2410,9	2449,2	2514,0	2544,4	2584,0	2622,3

Продовження додатку А

Вихідні данні для розрахунку оподаткування підприємства

Показник	Варіант									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Виручка від реалізації продукції, тис. грн	4920,43	4925,36	4930,28	4935,21	4940,15	4945,09	4950,03	4954,98	4959,94	4964,90
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2213,33	2216,65	2219,97	2223,30	2226,64	2229,98	2233,32	2236,67	2240,03	2243,39
ФОП, тис. грн	1236,49	1240,20	1243,92	1247,65	1251,39	1255,15	1258,91	1262,69	1266,48	1270,28
Повернення податкового кредиту з ПДВ, тис. грн	98,48	99,46	100,46	101,46	102,48	103,50	104,54	105,58	106,64	107,70
Кількість фактично реалізованого палива, т	36,78	37,15	37,52	37,90	38,28	38,66	39,05	39,44	39,83	40,23
Обсяг циліндрів двигуна, л	10	12	6	8	10	12	6	8	10	12
Обсяг використаної води, л	3313	3346	3380	3414	3448	3482	3517	3552	3588	3624
Оціночна вартість земельної ділянки, де розташоване АТП, тис. грн	2275,7	2311,3	2348,3	2383,9	2420,9	2459,2	2504,0	2534,4	2574,0	2612,3

Додаток Б

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
фінансів України
21.12.2011 № 1688

Відмітка про одержання
 (штамп органу державної
 податкової служби)

Податкова декларація платника єдиного податку – юридичної особи							порядковий № за рік*				
1		звітна		звітна нова		уточнююча		довідково**			

2	податковий (звітний) період:														
	I квартал		півріччя		три квартали		рік		місяць**		2	0			року

3	податковий (звітний) період, що уточнюється (зазначається у разі подання уточнюючої декларації):													
	I квартал		півріччя		три квартали		рік		2	0				року
			(II квартал***)			(IV квартал***)								

платник податку:																	
повне найменування: _____																	
код згідно з ЄДРПОУ _____																	
4	код виду економічної діяльності (КВЕД)																
код організаційно-правової форми господарювання _____																	
податкова адреса (місцезнаходження) платника:							поштовий індекс										
							міжміський код										
							телефон										
електронна адреса****:							факс****										

5	найменування органу державної податкової служби, до якого подається податкова декларація:													
_____														

6	середньооблікова кількість працівників (осіб):													
_____														

* Зазначається номер (послідовно наростаючим числом від кількості поданих відповідних декларацій за рік).
 ** Подається з метою отримання довідки про доходи за інший, ніж квартальний податковий (звітний) період відповідно до пункту 296.8 статті 296 глави 1 розділу XIV Податкового кодексу України.
 *** Для уточнення податкових (звітних) періодів до набрання чинності Законом України від 04.11.2011 № 4014-VI „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності” (далі – Закон № 4014-VI).
 **** За бажанням платника податку.

Показники	Код рядка	Сума, грн. коп.
Загальна сума доходу за податковий (звітний) період (р. 2 + р. 3 + р. 4 + р. 5 + р. 6)	1	
Сума доходу за податковий (звітний) період, що оподатковується за ставкою 3 %	2	
Сума доходу за податковий (звітний) період, що оподатковується за ставкою 5 %	3	
Сума доходу, що перевищує обсяг доходу, визначений підпунктом 4 пункту 291.4 статті 291 глави 1 розділу XIV Податкового кодексу України	4	
Сума доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначені у главі 1 розділу XIV Податкового кодексу України	5	
Сума доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування	6	
Сума єдиного податку за податковий (звітний) період (р. 7.1 + р. 7.2 + р. 7.3)	7	
Сума єдиного податку за ставкою 3% (р.2 × 3%)	7.1	
Сума єдиного податку за ставкою 5% (р.3 × 5%)	7.2	
Сума єдиного податку, що обчислюється у подвійному розмірі ставки (р. 4 + р. 5 + р. 6) × ( )% ¹	7.3	
Сума єдиного податку за минулий податковий (звітний) період (р. 7 ² декларації за минулий податковий (звітний) період)	8	
Сума єдиного податку до сплати за податковий (звітний) квартал (р. 7 – р. 8)	9	
Самостійне виявлення помилок		
Сума єдиного податку за даними раніше поданої декларації, що уточнюється, усього (р. 9 ² декларації, що уточнюється) ³	10	
Сума єдиного податку (недоплата), яка збільшує податкове зобов'язання у зв'язку з виправленням помилки (р. 9 - р. 10, якщо р. 9 > р. 10) або (р. 11 або сума р. 11 додатка(ів) у разі уточнення показників раніше поданої(их) податкової(их) декларації(й) у складі звітної або звітної нової податкової декларації) ⁴	11	
Сума податку, яка зменшує податкове зобов'язання у зв'язку з виправленням помилки (р. 10 - р. 9, якщо р. 10 > р. 9) або (р. 12 або сума р. 12 додатка(ів) у разі уточнення показників раніше поданої(их) податкової(их) декларації(й) у складі звітної або звітної нової податкової декларації) ⁴ (відображається тільки позитивне значення)	12	
Сума штрафу в розмірі 3% суми недоплати (нараховується платником відповідно до підпункту "а" пункту 50.1 статті 50 глави 2 розділу II Податкового кодексу України (р. 11 x 3%))	13	
Сума штрафу в розмірі 5% суми недоплати (нараховується платником відповідно до підпункту "б" пункту 50.1 статті 50 глави 2 розділу II Податкового кодексу України (р. 11 x 5%))	14	
Сума пені (нараховується платником самостійно відповідно до підпункту 129.1.2 пункту 129.1 статті 129 глави 12 розділу II Податкового кодексу України)	15	
Додаток(ки) щодо розрахунку податкового зобов'язання податку за минулий(і) період(и) на:		арк.
Доповнення до податкової декларації (заповнюється і додається відповідно до пункту 46.4 статті 46 глави 2 розділу II Податкового кодексу України) на:		арк.

¹ Ставка єдиного податкузначається платником самостійно (6% або 10 %).

² У рядках 8 і 10 – рядки 7 і 9 відповідно застосовуються для податкових (звітних) періодів після набрання чинності Законом № 4014-VI.

Концепція розвитку державної податкової служби України

Варіант 1 – Кадрова політика			
Створення системи забезпечення професійного росту податківців	Вдосконалення комплексних програм підготовки та підвищення кваліфікації кадрів	Створення банку даних професійно придатних фахівців для податкових органів	
Варіант 2 – Система оплати праці			
Створення більш диференційованої системи оплати праці в залежності від кваліфікації працівників	Вдосконалення системи преміювання та надбавок до заробітної плати	Розробка положення про стимулювання пропозицій щодо раціоналізації роботи податкових органів	
Варіант 3 – Удосконалення структури податкової служби			
Організація роботи податкових органів за функціональним принципом	Створення міжрайонних та територіальних податкових інспекцій	Створення спеціальних підрозділів по роботі з крупними платниками податків	
Варіант 4 – Створення матеріально-технічної бази			
Створення госпрозрахункових організацій при податкових органах для надання послуг платникам	Розвиток необхідної соціально-побутової бази для працівників податкових органів	Забезпечення працівників податкових органів спеціальним форменим одягом	Забезпечення податкових органів приміщеннями, комп'ютерною технікою та іншими технічними засобами
Варіант 5 – Створення інформаційних технологій			
Створення інтегрованої бази даних	Створення інтегрованої телекомунікаційної мережі	Розробка системи інформаційної взаємодії із зовнішніми структурами	
Створення та впровадження системи електронного документообігу		Створення єдиного комп'ютерного реєстру нормативних документів про оподаткування	
Варіант 6 – Створення системи планування (прогнозування) надходжень			
Створення системи оцінки обсягів виробництва продукції (послуг)		Створення системи аналізу фінансово-економічного стану	

Продовження додатку В

Варіант 7 – Впровадження міжнародного бухгалтерського обліку	
Розробка форми податкової звітності платників податків за міжнародними стандартами	Використання міжнародного досвіду з питань податкового обліку

Варіант 8 – Удосконалення податкового законодавства		
Спрощення податкового законодавства	Стабільність податкового законодавства	Створення імітаційної моделі для дослідження існуючих та розроблених законів

Варіант 9 – Оцінка ефективності роботи податкової служби		
Створення системи виявлення платників, що ухиляються від сплати податків	Розробка єдиної системи оцінки ефективності роботи податкових органів та їх працівників	Створення системи обліку поданих пропозицій по раціоналізації роботи податкових органів та їх впровадження

Варіант 10 – Удосконалення системи контрольної роботи	
Розробка системи відбору платників для документальних перевірок	Розробка та впровадження непрямих методів перевірки платників
Розробка системи контролю за поверненням в Україну валютної виручки	Створення системи контролю за товарними і грошовими потоками

Варіант 11 – Удосконалення системи обліку надходжень до бюджету	
Проведення уніфікації звітних форм платників та формування внутрішньої звітності	Створення системи контролю за вірогідністю звітності податкових органів
Удосконалення зовнішньої звітності податкових органів	

Варіант 12 – Удосконалення роботи з платниками податків			
Створення системи навчання учнів загально-освітніх шкіл з питань податкового законодавства	Створення системи підтримки та використання повідомлень громадян про факти ухилення від оподаткування	Налагодження системи виготовлення та розповсюдження бланків податкової звітності	Створення системи консультаційних пунктів, у тому числі електронних

Варіант 13 – Удосконалення системи стягнення податків	
Створення системи контролю за нарахуваннями платежів	Створення системи обробки податкових документів

Вихідні дані для розрахунку прогнозованих обсягів податкових платежів АТІ

Роки	Варіант								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	91324	91507	91690	91873	92057	92241	92425	92610	92795
2	91978	92070	92162	92254	92346	92439	92531	92624	92716
3	89754	89808	89862	89916	89970	90024	90078	90132	90186
4	91234	91225	91216	91207	91198	91188	91179	91170	91161
5	93268	93333	93399	93464	93529	93595	93660	93726	93792

Роки	Варіант								
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	92981	93167	93353	93540	93727	93915	94102	94291	94479
2	92809	92902	92995	93088	93181	93274	93367	93461	93554
3	90240	90294	90348	90402	90457	90511	90565	90620	90674
4	91152	91143	91134	91125	91115	91106	91097	91088	91079
5	93857	93923	93989	94054	94120	94186	94252	94318	94384

Роки	Варіант								
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	94668	94857	95047	95237	95428	95619	95810	96001	96193
2	93648	93741	93835	93929	94023	94117	94211	94305	94400
3	90728	90783	90837	90892	90946	91001	91055	91110	91165
4	91070	91061	91052	91043	91033	91024	91015	91006	90997
5	94450	94516	94582	94649	94715	94781	94848	94914	94980

Додаток Д

Кількість порушників податкового законодавства за 4 роки

Роки	Варіант								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1706	1715	1724	1732	1741	1750	1758	1767	1776
2	2104	2118	2133	2148	2163	2178	2194	2209	2224
3	2514	2521	2529	2536	2544	2551	2559	2567	2574
4	3027	3054	3082	3109	3137	3166	3194	3223	3252

Роки	Варіант								
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1785	1794	1803	1812	1821	1830	1839	1848	1857
2	2240	2256	2271	2287	2303	2319	2336	2352	2368
3	2582	2590	2598	2606	2613	2621	2629	2637	2645
4	3281	3311	3341	3371	3401	3432	3462	3494	3525

Роки	Варіант								
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	1867	1876	1885	1895	1904	1914	1923	1933	1943
2	2385	2402	2419	2435	2453	2470	2487	2504	2522
3	2653	2661	2669	2677	2685	2693	2701	2709	2717
4	3557	3589	3621	3654	3687	3720	3753	3787	3821

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни
«Податковий менеджмент»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

Укладач   БОЧАРОВА Надія Аваківна

Відповідальний за випуск *О.М. Криворучко*

Редактор

Комп'ютерна верстка